

ПЕРЕДМОВА

Цивільне право — це жива, динамічна система, яка постійно розвивається і збагачується. Його динамічність і безперервність обумовлені динамічністю і безперервністю розвитку людського суспільства, на потреби якого воно покликане відповідати. На кожному етапі розвитку цивільних відносин виникає необхідність давати правові відповіді на виникаючі питання. Своєчасна й ефективна реакція на потреби цивільного обороту можлива, в першу чергу, завдяки теоретичним дослідженням.

Одним з видатних теоретиків своєї епохи є Ілля Веніамінович Шерешевський — відомий правознавець, романіст і цивіліст, внесок якого у розвиток правової науки важко переоцінити. Особлива вагомість його внеску в удосконалення цивільного законодавства пояснюється тим фактом, що йому вдавалося поєднувати науково-дослідницьку і викладацьку роботу з адвокатською практикою, а тому у своїх наукових роботах він висвітлював практичні проблеми, з якими зустрічався безпосередньо у своїй діяльності.

Важливим є й те, що особливу увагу він приділяв питанням рецепції римського права, яке є підґрунтям сучасної цивілістики і визначає магістральні тенденції розвитку українського права взагалі й цивільного права зокрема.

Викладацька і наукова діяльність І. В. Шерешевського значно вплинула та продовжує впливати на формування світогляду молодих юристів, що вивчають римське й цивільне право, а також питання рецепції римського права сучасним цивільним законодавством.

На честь пам'яті професора І. В. Шерешевського на базі Одеської національної юридичної академії вирішено заснувати традицію проведення міжнародної наукової конференції «Життя І. В. Шерешевського як духовна єдність між поколіннями юристів». У даному науковому заході, який відбувся 12–13 грудня 2008 року, взяли участь кращі представники молодіжної наукової еліти з провідних вищих навчальних та наукових закладів України, країн СНД та дальнього зарубіжжя.

Черговий збірник «Актуальні проблеми держави і права» виданий за результатами роботи конференції. У ньому розміщені статті з римського та цивільного права, які стали результатом досліджень науковців ОНЮА, інших навчальних закладів та практичних працівників України.

Структура збірника визначена з урахуванням кола наукових інтересів І. В. Шерешевського. Оскільки І. В. Шерешевський був одним із відомих ро-

маністів свого часу, перший розділ збірника об'єднує праці, у яких досліджуються основні інститути римського права та їх вплив на сучасну цивілістику.

Другий розділ присвячений розгляду загальних проблем цивільного права, дослідженню яких професор І. В. Шерешевський також приділяв значну увагу (одна з найвідоміших праць ученого — «Представництво, доручення і довіреність» — присвячена розгляду саме цих питань).

У третьому розділі збірника містяться статті, які дозволять читачам скласти більш повну уяву про актуальні проблемні питання правового статусу особи та захисту прав інтелектуальної власності. Значну увагу автори статей приділяють проблемам правового регулювання корпоративних правовідносин, особливостям створення господарських товариств.

Четвертий розділ збірника присвячено проблемам зобов'язального права. Матеріали цієї частини дозволяють скласти уяву про актуальні проблеми захисту прав учасників зобов'язань, особливості припинення договірних зобов'язань, специфіку окремих видів договорів.

Незважаючи на різноплановість постановки вищезазначених питань, всі вони розглянуті в аспекті з'ясування співвідношення традицій та новацій публічних і приватних інтересів у сфері реалізації особистих немайнових та майнових інтересів фізичних та юридичних осіб. На підставі отриманих наукових результатів пропонуються зміни у нормативні акти з метою удосконалення цивільного законодавства України.

Поданий збірник можна вважати вагомим внеском сучасних юристів, натхненних діяльністю свого вчителя і наставника І. В. Шерешевського, у вирішення проблеми вдосконалення цивільного законодавства та українського права у цілому.

Сергій КІВАЛЮВ,

доктор юридичних наук,
професор, академік АПН України,
президент Одеської національної
юридичної академії,
голова Комітету Верховної Ради
України з питань правосуддя